

Kolmapäev, 12. märts 2014

P7_TA(2014)0222

Pakettreisid ja toetatud reisikorraldusteenused *I**

Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv pakettreiside ja toetatud reisikorraldusteenuste kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (COM(2013)0512 – C7-0215/2013 – 2013/0246(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2017/C 378/62)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2013)0512),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0215/2013),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. detsembri 2013. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni ning õiguskomisjoni arvamusi (A7-0124/2014),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P7_TC1-COD(2013)0246

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 12. märtsil 2014. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv .../2014/EL pakettreiside ja toetatud ning puhkuse- ja ekskursioonipakettide ja nendega seotud reisikorraldusteenuste kohta, ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ [ME 1]

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

⁽¹⁾ ELT C 170, 5.6.2014, lk 73.

Kolmapäev, 12. märts 2014

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast Regioonide Komiteega konsulteerimist,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivis 90/314/EMÜ ⁽³⁾ sätestatakse mitu olulist tarbija õigust seoses pakettreisidega, eriti seoses teavitamisnõuetega, ettevõtjate vastutusega pakettreisei teenuste osutamisel ja kaitsega korraldaja või vahendaja maksejõuetuse korral. Kuid õigusraamistikku on vaja kohandada turu suundumuste järgi, et teha see siseturu jaoks sobivamaks, kõrvaldada mitmetimõistetavused ja kaotada seadusandlikud lüngad.
- (2) Turismil on oluline roll liidu majanduses ja **reisi-, puhkuse- ja ekskursioonipaketid (edaspidi „pakettreisid“)** moodustavad arvestatava osa sellest turust. Alates direktiivi 90/314/EMÜ vastuvõtmist on reisirul toimunud olulisi muutusi. Tavapäraste turustusahelate kõrval on internetist saanud üha tähtsam vahend reisiteenuste pakkumiseks. Reisiteenuseid ei kombineerita üksnes traditsiooniliste valmis pakettreisidena, vaid neid kombineeritakse sageli reisija soovil. Paljud sellised reisitooted jäävad kas õiguslikult eikellegimaale või ei ole direktiiviga 90/314/EMÜ selgelt hõlmatud. Käesoleva direktiivi eesmärk **on** viia kaitse ulatus vastavusse kõneluste arengusuundumustega, parandada läbipaistvust ning suurendada reisijate ja ettevõtjate õiguskindlust. [ME 2]
- (3) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 169 on sätestatud, et liit aitab tagada kõrgetasemelist tarbijakaitset meetmetega, mis on võetud ELi toimimise lepingu artikli 114 põhjal.
- (4) Direktiiviga 90/314/EMÜ on antud liikmesriikidele direktiivi ülevõtmisel lai kaalutusõigus, mistõttu esineb olulisi lahknevusi liikmesriikide siseriiklike õigusaktide vahel. Õiguslik killustatus tekitab turuosalistele suuremaid kulusid ja tõkkeid neile, kes soovivad tegutseda piiriülelt, piirates nii tarbijate valikuvõimalusi.
- (5) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikega 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisõigus. **Õiguste ja kohustuste ühtlustamine seoses pakettreisilepingute ja teatatud reisikorraldusteenuste teatud aspektide ühtlustamine seotud reisikorraldusteenustega** on vajalik tõelise tarbijate siseturu loomiseks kõnealusel valdkonnas, **ning** õige tasakaalu saavutamiseks kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtjate konkurentsivõime vahel. [ME 3]
- (6) Pakettreisei turu piiriülest potentsiaali liidus ei kasutata praegu täielikult ära. Eri liikmesriikide reisijaid kaitsvates eeskirjades esinevad erinevused on ühe liikmesriigi reisijate jaoks takistus pakettreisei ja ~~teatatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste ostmisel teisest liikmesriigist ning need takistavad samamoodi ühe liikmesriigi korraldajatel ja vahendajatel müüa sellised tooteid teises liikmesriigis. Selleks et tarbijad ja ettevõtjad saaksid siseturust maksimaalset kasu ja samal ajal oleks tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse kogu liidus, on veelgi rohkem vaja ühtlustada liikmesriikide õigusakte, mis on seotud pakettreisei ja ~~teatatud~~ **seotud** reisikorraldusteenustega.

⁽¹⁾ ELT C 170, 5.6.2014, lk 73.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta seisukoht.

⁽³⁾ Nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiiv 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta (EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59).

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (7) Enamik pakettreise ostvatest tarbijatest on tarbijad liidu tarbijaõigustiku tähenduses. Samal ajal ei ole alati lihtne teha vahet tarbijatel ja väikeettevõtete **ettevõtete** või elukutsete esindajatel, kes broneerivad oma töö või elukutsega seotud reise samade broneerimiskanalite kaudu kui tarbijad. Sageli vajavad sellised reisijad samal tasemel kaitset. Teiselt poolt korraldavad suuremad ettevõtjad või organisatsioonid oma töötajate reisi, liikmete ja esindajate reise sageli ärireiside korraldamisele spetsialiseerunud ärireisideks sõlmitud raamlepingute alusel. Viimati nimetatud reisikorraldusteenuste liik ei vaja tarbijatele kavandatud kaitse taset. Seega peaks käesolevat direktiivi kohaldama ärireisijate suhtes ainult siis, kui nad ei korralda oma reise raamlepingute alusel. Et vältida tarbija mõiste määratluse segiajamist selle määratlusega teistes tarbijakaitset käsitlevates direktiivides liidu õigusaktides kasutatava määratlusega, tuleks käesoleva direktiivi alusel kaitstavatele isikutele viidata kui reisijatele. [ME 4]
- (8) Kuna reisiteenuseid on võimalik kokku panna paljudel erinevatel viisidel, on asjakohane käsitada pakettreisidena reisiteenuste kõiki kombinatsioone, millele on omased tunnused, mida tavaliselt seostatakse pakettreisidega, eriti eraldi reisiteenuste kogumist ühte reisitootesse, mille pakkumise eest võtab korraldaja vastutuse. Kooskõlas Euroopa Kohtu kohtupraktikaga⁽¹⁾ ei tohiks olla vahet, kas reisiteenuseid kombineeritakse enne lepingu sõlmimist reisijaga või reisija palvel või tema tehtud valiku alusel. Samasuguseid põhimõtteid tuleks kohaldada, olenemata sellest, kas reis broneeritakse oma bürood omava või interneti teel tegutseva reisikorraldaja kaudu.
- (9) Läbipaistvuse huvides tuleks pakettreise eristada teetatud seotud reisikorraldusteenustest, mille korral interneti teel tegutsevad või oma bürood omavad reisikorraldajad aitavad reisiteenuseid kombineerivaid reisijaid lepingute sõlmisel eri reisiteenuste osutajatega, sealhulgas ühendatud seotud sihipäraste broneerimistoimingute kaudu, mille selliseid tunnused kusjuures nendel teenustel ei ole pakettreiside tunnuseid ja mille nende suhtes ei oleks asjakohane kohaldada kõiki pakettreiside suhtes kehtivaid kohustusi. [ME 5]
- (10) Turu arengusuundumusi arvestades on asjakohane määratleda veelgi täpsemalt pakettreise alternatiivsete objektiivsete kriteeriumide alusel, mis on eelkõige seotud viisiga, kuidas reisiteenuseid esitatakse või ostetakse ja või mille korral reisijatel võib olla õigustatud ootus kaitsele käesoleva direktiivi alusel. Nii on see näiteks juhul, kui sama broneerimistoiminguga ostetakse ühest müügikohast samaks reisiks või puhkuseks eri reisiteenuseid või kui selliseid teenuseid pakutakse või nende eest võetakse tasu ühtse või koguhinna alusel. Arvesse tuleks võtta seda, et reisiteenuseid hangitakse sama broneerimistoimingu raames kui siis, kui need valitakse enne reisija antud nõusolekut maksmise kohta.
- (11) Samal ajal tuleks teetatud seotud reisikorraldusteenuseid eristada reisiteenustest, mille reisijad broneerivad ise, ja sageli eri ajal ning seda isegi juhul, kui neid teenuseid kasutatakse samaks reisiks või puhkuseks. Internetikeskkonnas pakutavaid teetatud seotud reisikorraldusteenuseid tuleks samuti eristada seotud veebisaitidest, mille puhul ei ole eesmärgiks reisijaga lepingu sõlmimine, ning linkidest, millega mille kaudu teavitatakse reisijaid üldsõnaliselt teavitatakse lihtsalt täiendavatest reisiteenustest üldiselt, kuid mitte sihipäraselt, näiteks juhul, kui hotell või ürituse korraldaja lisab oma veebisaidile kõikide selliste ettevõtjate loetelu, kes pakuvad transporditeenuseid tema asukohta, sõltumata transporditeenuseid mis tahes broneerimisest, broneeringutest olenemata või kui veebisaitidel reklaami avaldamiseks kasutatakse küpsiseid või metaandmeid, et avaldada reklaami seoses valitud reisisihtkoha või esimese valitud reisiteenuse puhul osutatud reisiperioodiga. [ME 6]
- (12) Eraldi lennureisi ostmine ühe reisitootena ei kujuta endast pakettreise ega teetatud seotud reisikorraldusteenust.

⁽¹⁾ Vt Euroopa Liidu Kohtu 30. aprilli 2012. aasta otsust kohtuasjas C-400/00 Club Tour, Viagens ja Turismo SA vs Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido ja Club Med Viagens Ld (EKL 2002, lk I-04051).

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (13) **Käesolevas direktiivis** tuleks kehtestada konkreetsed eeskirjad nii oma bürood omavate vahendajate suhtes, kes aitavad oma müügikohta külastavatel või sellega ühendust võtvatel reisijatel sõlmida eraldi lepinguid üksikute teenuseosutajatega, kui **reisija valib kõik reisiteenused eraldi ja nõustub neist igaihe eest eraldi maksma. Sellised eeskirjad tuleks kehtestada** ka interneti teel tegutsevate vahendajate suhtes, kes **hõlbustavad** seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega **hõlbustavad** sihipäraselt täiendavate reisiteenuste hankimist teiselt ettevõtjalt, **kui teisele ettevõtjale edastatakse vähemalt reisija nimi või kontaktandmed ning sellised lisateenused hangitakse** hiljemalt **24 tundi pärast** esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal. Neid eeskirju kohaldataks näiteks siis, kui koos esimese reisiteenuse, näiteks lennu või rongireisi broneeringu kinnitamisega kutsutakse tarbijat tellima täiendavat valitud reisi sihtkohas pakutavat teenust, näiteks majutust hotellis, lingiga teise teenuseosutaja või vahendaja broneerimissaidile **kinnitamist**. Kõnealused korraldusteenused ei kujuta endast pakettreise käesoleva direktiivi tähenduses, kuna ei teki kahtlust selles, et üks korraldaja on võtnud reisiteenuse eest vastutuse; siiski kujutavad sellised ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenused endast alternatiivset ärimudelit, mis sageli konkureerib tihedalt pakettreisidega. [ME 7]
- (14) Õiglase konkurentsi tagamiseks ja tarbijate kaitsmiseks peaks kohustus pakkuda piisavalt tõendeid selle kohta, et maksejõuetuse korral on tagatud ettemaksete tagasimaksmine ja kodumaale toimetamine, kehtima ka ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste suhtes.
- (14a) **Veebis on tekkinud tava, kus seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavad ettevõtjad ei ole andnud kliendile selgelt ja ühemõtteliselt võimalust broneerida ainult põhiteenust ja mitte valida lisateenuseid. Sellist tava tuleks pidada reisijate jaoks eksitavaks. Kuna olemasolev õigusraamistik ei ole siiani võimaldanud nende tavade kõrvaldamist ning kuna need on seotud reisikorraldusteenusele eriomased, tuleks need käesoleva direktiiviga keelata.** [ME 8]
- (15) Reisijatele suurema selguse pakkumiseks ja neile teadlike valikute tegemise võimaldamiseks pakutavate erinevate reisikorraldusteenuste liikide kohta on asjakohane nõuda ettevõtjalt reisikorraldusteenuse iseloomu täpsustamist ja reisijate teavitamist nende õigustest. Ettevõtja kinnitus turustatava toote õigusliku iseloomu kohta peaks vastama sellise toote tegelikule õiguslikule iseloomule. Kui ettevõtjad ei esita reisijatele täpset teavet, peaks sekkuma õiguskaitseasutused.
- (15a) **Enne maksmist tuleks reisija tähelepanu juhtida sellele, kas ta valis välja pakettreise või seotud reisikorraldusteenuse ning milline on sellest tulenev kaitsetase.** [ME 9]
- (15b) **Seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav ettevõtja peaks enne seotud reisikorraldusteenuse lepingu või mis tahes vastava pakkumise reisijale siduvaks muutmist reisijale arusaadavalt selgitama, et seotud reisikorraldusteenuseid reguleeriva direktiiviga antud õiguste kasutamiseks peavad kõik muud lepingud, mis kuuluvad seotud reisikorraldusteenuse alla, olema kinnitatud järgmise 24 tunni jooksul. Juhul, kui tarbijatele sellist teavet ei anta või kui see teave on ebaõige, eksitav või puudub, võib tegemist olla ebaausa kaubandustavaga.** [ME 141]
- (16) Pakettreisina või ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenusena tuleks käsitada ainult eri reisiteenuste kombinatsiooni **eri reisiteenustest**, nagu majutus, reisijate bussi-, ~~rauttee-, vee-~~ **rongi-, laeva-** või õhuvedu ning ~~autoüür~~ **auto** või muude sõidukite või transpordivahendite üürimine. Üksnes ööbimine majutusasutuses ja sellele lisatud paketi, näiteks muusikaürituste piletid või sanatooriumiteenused, tuleks reguleerimisalast välja jätta, kui sellist teenust ei pakuta reisijale konkreetselt reisi olulise osana või kui kõrvalteenuse näol ei ole selgelt tegemist reisi keskse elemendiga. Majutust, mille eesmärk ei ole selgelt turism, vaid elukoha tagamiseks, sealhulgas tagamine (näiteks pikaajalisteks keelekursusteks), ei tuleks käesoleva direktiivi tähenduses käsitada majutusena. [ME 11]
- (16a) **Reisijate bussi-, rongi-, laeva- või õhuvedu, mis hõlmab ka majutust (näiteks ööbimisega parvlaevareisid või rongireisid magamisvagnis), tuleks käsitada ühe reisiteenusena, kui teenuse põhieesmärk on selgelt transport ning sellist vedu ei kombineerita muu reisiteenusega.** [ME 12]

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (17) Muud turismiteenused, nagu piletid kontsertidele, spordivõistlustele, ekskursioonidele või lõbustusparkidesse, on teenused, mis võivad reisijateveo, majutuse ja/või auto, muu sõiduki või transpordivahendi üürimine kombineerituna olla paketteisid või ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenused. Ent sellised ~~paketteisid~~ **paketid** peaks kuuluma direktiivi reguleerimisalasse ainult siis, kui asjaomane turismiteenus moodustab paketteisi olulise osa. Üldjuhul tuleks turismiteenust ~~käsitada~~ **käsitada** paketteisi olulise osana, kui ~~seda reisijatele sellisena turustatakse ja kui~~ see **on selgelt reisi eesmärk ning** moodustab rohkem kui 20 % 25 % koguhinnast või on muul viisil reisi või puhkuse oluline tunnus. Lisateenuseid, nagu **eelkõige** reisikindlustus, **jaama ja majutuskoha vaheline transport, transport reisi alguskohta ja ekskursioonide raames,** pagasivedu, toitlustamine ja ~~koristamine~~ **koristamine** ~~koristamine~~ **koristamine** teenus, mida osutatakse ~~majutuse~~ **majutusteenuse** osana, ei ~~peaks käsitama~~ **peaks käsitada** iseseisvate turismiteenustena. [ME 13]
- (18) Samuti tuleks täpsustada seda, et lepinguid, mille alusel ettevõtja annab reisijale pärast lepingu sõlmimist õiguse valida teenust reisiteenuste eri liikide valiku seast, näiteks paketteisi kinkimise korral, peaks ~~moodustama paketteisi~~ **käsitama paketteisina**. Peale selle tuleks reisiteenuste kombinatsiooni käsitada paketteisina juhul, kui reisija ~~nime või muid nime või muud~~ broneerimistehingu lõpuleviimiseks vajalikke andmeid edastatakse **vajalikud isikuandmed (näiteks kontaktandmed või krediitkaardi või passandmed) antakse** ettevõtjate vahel **edasi** hiljemalt **24 tundi pärast** esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal **kinnitamist**. Broneerimistehingu lõpuleviimiseks vajalikud ~~muud andmed hõlmavad krediitkaardi andmeid või muid makse tegemiseks vajalikke andmeid~~. Siiski ei tohiks **piisavaks pidada** vaid selliste andmete **edastamist** nagu reisi sihtkoht ja reisi aeg ~~edastamist pidada piisavaks~~. **Ööbimisega kruiise ja mitmepäevaseid rongireise tuleks samuti käsitada paketteisina, sest need hõlmavad nii transporti, majutust kui ka toitlustamist.** [ME 14]
- (19) Kuna lühiajaliste reiside korral on reisijaid vähem vaja kaitsta ja selleks, et hoiduda ettevõtjate asjatust koormamisest, tuleks käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta vähem kui 24 tundi kestvad reisid, mis ei sisalda majutust, ~~ning ajuti korraldatavad paketteisid~~. **Käesoleva direktiivi reguleerimisalast tuleks välja jätta ka paketteisid ja seotud reisikorraldusteenused, mida füüsilised või juriidilised isikud (näiteks mittetulundusühendused, sh heategevusorganisatsioonid, jalgpalliklubid ja koolid) korraldavad või pakuvad ajuti ning mille puhul ei saada asjaomaste pakettide müügist või seotud reisikorraldusteenuste hõlbustamisest mingit otsest ega kaudset majanduslikku kasu.** [ME 15]
- (19a) Liikmesriikidele peaks kooskõlas liidu õigusega jääma õigus kohaldada käesoleva direktiivi sätteid direktiivi reguleerimisalasse mittekuuluvates valdkondades. Seega võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada seoses käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäävate lepingutega siseriiklikud õigusaktid, mis on kooskõlas käesoleva direktiivi kõikide või teatavate sätetega. Näiteks võivad liikmesriigid kohaldada käesoleva direktiivi sätteid paketteisidele ja seotud reisikorraldusteenustele, mida korraldavad või pakuvad ajuti füüsilised või juriidilised isikud ja mille puhul ei saada asjaomaste pakettide müügist või seotud reisikorraldusteenuste hõlbustamisest mingit otsest ega kaudset majanduslikku kasu, aga ka paketteisidele ja seotud reisikorraldusteenustele, mis hõlmavad vähem kui 24 tunnist ajavahemikku ja ei sisalda majutust. [ME 16]
- (20) Paketteisi peamine tunnus on see, et vähemalt üks ettevõtja vastutab korraldajana paketteisi kui terviku nõuetekohase teenuste osutamise eest. Seega peaks ettevõtja, üldjuhul oma bürood omav või interneti teel tegutsev reisikorraldaja, saama tegutseda üksnes vahendajana ning mitte vastutama nagu korraldaja ainult sellisel juhul, kui paketteisi korraldaja on teine ettevõtja. See, kas ettevõtja tegutseb kõnealuse paketteisi korraldajana, peaks sõltuma tema kaasatusest paketteisi väljatöötamises, nagu on määratletud käesoleva direktiiviga, ja mitte nimetusest, mille all ta tegutseb. Kui kaks või enam ettevõtjat vastavad kriteeriumile, mis muudab reisiteenuste kombineerimise paketteisiks ja kui asjaomased ettevõtjad ei ole teatanud reisijale, kes neist on paketteisi korraldaja, tuleks kõiki asjaomaseid ettevõtjaid korraldajaks pidada.

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (20a) **Direktiiviga 90/314/EMÜ anti liikmesriikidele õigus ise otsustada, kas paketi nõuetekohase täitmise eest peaksid vastutama vahendajad või korraldajad või vahendajad ja korraldajad koos. Selline paindlikkus on tekitanud teatavates liikmesriikides mitmetimõistmist seoses sellega, kas paketiga seotud ettevõtjad vastutavad asjaomaste teenuste osutamise eest või mitte, eelkõige veebipõhise broneerimise puhul. Seega on asjakohane käesolevas direktiivis täpsustada, et lepingus sisalduvate reisiteenuste osutamise eest vastutab korraldaja, kui just liikmesriigi õigusaktis ei ole sõnaselgelt ette nähtud võimalust, et vastutavaks peetakse korraldajat või vahendajat.** [ME 17]
- (21) Pakettreiside puhul peaksid vahendajad vastutama lepinguelse teabe esitamise eest koos korraldajaga. Samas tuleks täpsustada, et ~~nad~~ **vahendajad** vastutavad broneerimisvigade eest, **mis nad ise on broneerimise käigus teinud**. Suhtlemise hõlbustamiseks, eriti piirileste juhtumite korral, peaks reisijatel olema võimalik võtta korraldajaga ühendust ka selle vahendaja kaudu, kelle käest nad pakettreise ostsid. [ME 18]
- (22) Reisija peaks enne pakettreise ostmist saama kogu vajaliku teabe, olenemata sellest, kas seda müüakse kaugsidevahendite kaudu, letimüügis või muude turustusviiside teel. Niisugust teavet esitades peaks ettevõtja arvestama selliste reisijate erivajadusi, kes on vanuse või füüsilise puude tõttu eriti haavatavad ja kelle puhul ettevõtja oleks mõistlikult pidanud haavatavust märkama.
- (23) Oluline teave, näiteks reisiteenuste põhitunnused või hindu käsitlev teave, mis avaldatakse reklaamides, korraldaja veebisaidil või reklaamtrükistes lepinguelse teabe osana, peaks olema siduv, kui korraldaja ei jäta endale õigust neid elemente muuta ja reisijat ei teavitata sellistest muudatustest selgelt ja nähtavalt enne lepingu sõlmimist. ~~Kuid arvestades uusi sidepidamiste tehnoloogiaid, ei ole enam vaja kehtestada konkreetseid eeskirju reklaamtrükiste suhtes, aga samas on asjakohane tagada, et teatud juhtudel teavitaksid pooled teineteist lepingu täitmist mõjutavatest muudatustest püsival andmekandjal, et seda oleks võimalik edaspidi kasutada. Kui mõlemad lepingupooled on selleks sõnaselge nõusoleku andnud, peaks olema alati võimalik sellist teavet muuta.~~ [ME 19]
- (23a) **Tänu uutele kommunikatsioonitehnoloogiatele, mis aitavad teha ajakohastatud teabe reisijatele broneerimise hetkel kättesaadavaks, ja tänu kasvavale tendentsile broneerida pakettreise internetis, ei ole enam vaja eraldi eeskirju reklaamtrükiste kohta.** [ME 20]
- (23b) **Lennuaeg peaks olema lepingus kindlaks määratud ning see peaks olema reisiteenuse üks põhilisi tunnuseid. See ei tohiks reisijatele antud lepinguelsest teabest oluliselt erineda.** [ME 21]
- (24) Käesolevas direktiivis sätestatud teavitamisnõuete loetelu on täielik, kuid see ei piira liidu muudes õigusaktides sisalduvaid teavitamisnõudeid, kui need on kohaldatavad ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Vt näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36) ning samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2111/2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivi 2004/36/EÜ artikkel 9 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 15), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul (ELT L 204, 26.7.2006, lk 1), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 315, 3.12.2007, lk 14), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1).

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (25) Arvestades pakettreisilepingute erijooni, tuleks kehtestada poolte õigused ja kohustused enne pakettreisei ja pärast selle algust, eriti juhul, kui pakettreis ei toimu nõuetekohaselt või kui muutuvad konkreetse asjaolud.
- (26) Kuna paketteisid ostetakse sageli palju aega enne nende toimumist, võivad ilmned ettenägematud asjaolud. Seega peaks reisijal olema õigus anda pakettreis teatud tingimuste alusel üle teisele reisijale. Sellisel juhul tuleks korraldajale hüvitada tema kulud, näiteks kui alltöövõtja nõuab tasu reisija nime muutmise eest või transpordipileti tühistamise ja uue väljastamise eest. Reisijatel peaks samuti olema võimalik tühistada leping igal ajal enne pakettreisei algust, tasudes selle eest vastavat hüvitist, ning õigus lõpetada leping hüvitist maksmata, kui pakettreisei mõjutavad olulisel määral vältimatud ja erakorralised asjaolud, nagu sõjategevus või looduskatastroof (*sh terrorism*), looduskatastroofid (*sh orkaanid ja maavärinad*) või poliitiline ebastabiilsus, mis ohustab reisijate turvalisust, tingimusel et asjaomane sündmus leiab aset pärast reisilepingu sõlmimist. Eelkõige tuleks vältimatuteks ja erakorralisteks asjaoludeks pidada seda, kui usaldusväärsed ja üldsusele kättesaadavad teadaanded, näiteks liikmesriikide ametiasutuste välja antud teadaanded ei soovita sihtkohta reisida. [ME 22]
- (27) Eriolukordades peaks ka korraldajal olema õigus lõpetada leping enne pakettreisei algust hüvitist maksmata, näiteks kui minimaalset osalejate arvu ei saada täis või kui selline võimalus on lepingus ette nähtud. **Sellises olukorras peaks korraldaja reisijaid, keda see lepinguklausel mõjutada võib, asjakohaselt teavitama.** [ME 23]
- (28) Teatud juhtudel peaks korraldajal olema lubatud muuta pakettreisilepingut ühepoolset. Reisijatel peaks siiski olema õigus leping lõpetada, kui kavandatud muudatused muudavad olulisel määral reisiteenuse mis tahes põhitunnust. Hinnatõus võiks olla lubatud ainult siis, kui muutuvad reisijateveoks kasutatava kütuse ~~hind hinnad~~, kolmanda isiku kehtestatud maksud või tasud, mis ei ole otseselt seotud sisalduva reisiteenuse osutamisega, või pakettreisei mõjutavad vahetuskursid, ning juhul, kui lepingus on sõnaselgelt ette nähtud hinna tõstmise või alandamise õigus. ~~Hinnatõusu tuleks piirata 10 % ga~~ **Reisijal peaks olema õigus lõpetada leping hüvitise maksmise kohustusega või valida korraldaja pakkumiste seast muu samaväärne pakkumine, kui hinnatõus on suurem kui 8 % pakettreisei hinnast alghinnast.** [ME 24]
- (28a) **Hinnatõusu tuleks alati põhjendada püsival andmekandjal. Kui hind tõuseb üle 8 %, tuleks reisijale pakkuda püsival andmekandjal võimalust leping lõpetada või broneerida muu, broneeritud reisi hinnaga samaväärne reisipakett. Kui reisija seda võimalust ei kasuta, loetakse kallima hinnaga reisipakett tema poolt vastuvõetuks. Püsival andmekandjal teate kättesaamise tõendamise koormis peaks lasuma korraldajal.** [ME 25]
- (29) Asjakohane on sätestada konkreetse eeskirjad õiguskaitsevahendite kohta seoses pakettreisei teenuste mittevastavusega. Reisijal peaks olema õigus probleemide lahendamisele ja kui olulist osa lepingujärgsetest teenustest ei ole võimalik osutada, peaks reisijale pakkuma alternatiivseid võimalusi. Samuti peaks reisijal olema õigus hinna alandamisele ja/või kahjude hüvitamisele. Hüvitis peaks katma ka igasuguse mittemateriaalse kahju, eriti rikutud puhkuse korral, ja põhjendatud juhtudel kulud, mida reisija kandis probleemi ise lahendades.
- (30) Järjekindluse tagamiseks on asjakohane viia käesoleva direktiivi sättes vastavusse reisiteenuseid hõlmavate rahvusvaheliste konventsioonidega ning liidu õigusaktidega reisija õiguste kohta. Kui korraldaja vastutab pakettreisilepinguga hõlmatud teenuste osutamata jätmise või mittenõuetekohase osutamise eest, peaks korraldajal

Kolmapäev, 12. märts 2014

olema võimalik tugineda teenusepakkujate vastutuse piiramisele, mis on sätestatud sellistes rahvusvahelistes konventsioonides nagu rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise 1999. aasta Montreali konventsioon⁽¹⁾, rahvusvahelise raudteeveo 1980. aasta konventsioon (COTIF)⁽²⁾ ning reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsioon⁽³⁾. Kui vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ei ole võimalik tagada reisija naasmist lähtekohta, tuleks korraldaja kohustus korraldada reisija pikendatud viibimine sihtkohas viia vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrusega (EL) nr .../2014⁽⁴⁾ (*).

- (31) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada reisijate õigusi **reisija õigust** esitada nõudeid nii käesoleva direktiivi kui ka muude asjakohaste ELi teiste õigusaktide alusel ja seega jääb reisijatele **reisijale** võimalus esitada nõudeid korraldajate, vedajate **korraldaja, vedaja** või mis tahes muude vastutavate poolte **muu vastutava poole** vastu või vajaduse korral mitme poole vastu. Täpsustada tuleks seda, et ~~nad~~ **reisija** ei tohi koondada õigusi eri õiguslikel alustel, kui sellised õigused kaitsevad sama huvi või neil on sama eesmärk. **Siiski ei tohiks vajadus tagada, et reisijad saavad asjakohast ja õigeaegset hüvitist, kui üks pooltest ei ole lepingut täielikult täitnud, tekitada korraldajatele ja vahendajatele põhjendamatu ja ebaproportsionaalset koormust. Lisaks kohustusele kõrvaldada kõik mittevastavused või maksta reisijatele hüvitist, peaks korraldajal ja vahendajal olema õigus nõuda hüvitist mis tahes kolmandalt isikult, kes osales sündmuses, mis põhjustas hüvitamise või muu kohustuse.** Korraldaja ~~vastutus~~ **ja vahendaja vastutus** ei piira õigus **seega õigust** nõuda heastamist kolmandatelt isikutelt, sealhulgas teenuseosutajatelt. [ME 27]
- (32) Kui reisija satub reisi või puhkuse ajal raskustesse, peaks korraldaja olema kohustatud andma ~~kiiret talle põhjendamatu~~ **viivitamata asjakohast** abi. Selline abi peaks üldjuhul sisaldama vajaduse korral teabe andmist selliste aspektide kohta nagu tervishoiuteenused, kohalikud ametiasutused ja konsulaarabi, aga ka praktilist abi, näiteks ~~seoses~~ **seoses** kaugsuhtluse ja reisi alternatiivse ~~korraldamisega seoses~~ **korraldamise organiseerimisega**. [ME 28]
- (33) Komisjon avaldas oma 18. märtsi 2013. aasta teatises reisijate kaitse kohta lennuettevõtja maksejõutuse korral rea meetmeid asjaomaste reisijate kaitse tõhustamiseks lennuettevõtja maksejõuetuse korral, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1008/2008 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 261/2004⁽⁵⁾ paremaks jõustamiseks ja tööstusharu sidusrühmade kaasamiseks, mille võtmata jätmise korral tuleks kaaluda seadusandlikku meetet. Kõnealuses teatises käsitletakse üksiku teenuse ostmist, milleks on lennureisiteenused, ja seega ei piira see kehtivaid pakettreisieskirju ega takista seadusandjal näha ette kaitse maksejõuetuse korral ka muude tänapäevaste reisiteenuste kombinatsioonide ostjatele.
- ⁽¹⁾ Nõukogu 5. aprilli 2001. aasta otsus 2001/539/EÜ rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise konventsiooni (Montreali konventsioon) sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse poolt (Montreali konventsioon) (EÜT L 194, 18.7.2001, lk 38).
- ⁽²⁾ Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsus 2013/103/EL Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) allakirjutamise ja sõlmimise kohta (ELT L 51, 23.2.2013, lk 1).
- ⁽³⁾ Nõukogu 12. detsembri 2011. aasta otsus 2012/22/EL, milles käsitletakse Euroopa Liidu ühinemist reisijate ja nende pagasi mereveo 1974. aasta Ateena konventsiooni 2002. aasta protokolliga, välja arvatud selle artiklitega 10 ja 11 (ELT L 8, 12.1.2012, lk 1).
- ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2014, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta, ning määrust (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta reisijate ja nende pagasi õhuveol (ELT L ...).
- ^(*) Põhjendusse määruse (2013/0072(COD)) number ja joonealusesse märkusesse 4 määruse number, kuupäev, vastuvõtmise kuupäev ning ELT avaldamisviide.
- ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT L 46, 17.2.2004, lk 1).

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (34) Liikmesriigid peaksid tagama, et pakettreise või ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuseid ostvad reisijad on täielikult kaitstud korraldaja, ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuse ostmist hõlbustanud vahendaja või ~~mis tahes~~ **teenusepakkuja seotud reisikorraldusteenusega seotud ettevõtja** maksejõuetuse eest. Seega peaks liikmesriigid; ~~kus korraldajad või toetatud reisikorraldusteenuse ostmist hõlbustavad vahendajad on asutatud, tagama, et selliseid~~ reisiteenuste kombinatsioone pakkuvad ettevõtjad annavad tagatise kõikide reisijate tehtud maksete tagasimaksmiseks ja reisijate kodumaale toimetamiseks maksejõuetuse korral. Säilitades kaalutlusõiguse selle suhtes, kuidas tagatakse kaitse maksejõuetuse korral, peaksid liikmesriigid siiski kindlustama, et nende ~~riiklike~~ süsteemid kaitse tagamiseks maksejõuetuse korral on tõhusad ning garanteerivad kiire kodumaale toimetamise ja raha ~~kohese~~ tagasimaksmise kõikidele reisijatele, keda maksejõuetus mõjutab. **Kui reisija eelistab kogu raha tagasisaamise asemel pakettreise lõpuni teha või seotud reisikorraldusteenuse lõpuni kasutada, võib maksejõuetusevastase kaitse raames näha võimaluse korral ette kehtivate lepingute täitmise, et pakettreis või seotud reisikorraldusteenus jätkuks reisija jaoks lisakulusid põhjustamata.** Ettenähtud kaitse maksejõuetuse korral peaks võtma arvesse korraldaja, asjaomase vahendaja või ~~teenuseosutaja~~ **seotud reisikorraldusteenusega seotud ettevõtja** tegevuse tegelikku finantsriski, sealhulgas ~~müüdavate~~ **müüdavate** reisiteenuste kombinatsiooni liike, ~~mida nad müüvad, prognoositavaid~~ hooajalisi kõikumisi ja, ettemaksete määra ning ja nende tagamise viisi. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu ~~12. detsembri 2006. aasta~~ direktiiviga 2006/123/EÜ ~~teenuste kohta siseturul~~ ei tohi selliste juhtumite puhul, kus kaitset maksejõuetuse korral võib anda garantii või kindlustuspoliisi vormis, kõnealune tagatis piirduda tõenditega, mille väljastavad konkreetsetes liikmesriigis asutatud finantsasutused. [ME 29]
- (35) Teenuste vaba liikumise hõlbustamiseks peaksid liikmesriigid olema kohustatud tunnustama kaitset maksejõuetuse korral asutamiskohaks oleva liikmesriigi õiguse alusel. Halduskoostöö ja järelevalve hõlbustamiseks eri liikmesriikides tegutsevate ettevõtjatega seoses kaitse küsimuses maksejõuetuse korral peaksid liikmesriigid olema kohustatud määrama kesksed kontaktpunktid.
- (36) Toetatud reisikorraldusteenuste puhul kehtivad asjaomaste lepingute puhul lisaks kohustusele pakkuda kaitset maksejõuetuse korral ja teavitada reisijaid individuaalsete teenusepakujate ainuvastutusest lepingu täitmisel ka liidu üldised tarbijakaitseeskirjad ja liidu valdkondlikud õigusaktid.
- (37) Reisijate kaitse on asjakohane olukordades, kus vahendaja korraldab pakettreise või ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste broneerimise ja teeb broneerimisel vigu.
- (38) Samuti on asjakohane kinnitada, et reisijad ei tohi loobuda käesolevast direktiivist tulenevatest õigustest ja korraldajad või ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuseid vahendavad ettevõtjad ei tohi jätta oma kohustusi täitmata, väites, et nad tegutsevad ainult reisiteenuse pakkujana, vahendajana või mis tahes muus pädevuses.
- (39) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva direktiivi ülevõtmise riiklike sätete rikkumise eest ja tagama nende kohaldamise. Karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (40) Käesoleva direktiivi vastuvõtmisega kaasneb vajadus kohandada teatavaid tarbijakaitsealaseid õigusakte. Arvestades seda, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL ~~tarbija õiguste kohta~~ ⁽¹⁾ ei kohaldata selle praegusel kujul lepingute suhtes, ~~mida hõlmab direktiiv mis on hõlmatud direktiiviga~~ 90/314/EMÜ, on ~~vaja~~ direktiivi 2011/83/EL ~~vaja~~ muuta nii, et seda kohaldatakse ~~toetatud~~ **kohaldataks jätkuvalt ka seotud** reisikorraldusteenuste **osaks olevate üksikute reisiteenuste** suhtes, **kui need üksikud teenused ei jää muidu direktiivi 2011/83/EL reguleerimisalast välja, ja direktiivis sätestatud et teatavad nimetatud direktiiviga ette nähtud** tarbijate ~~teatud õigusi kohaldatakse~~ **õigused kehtiksid** ka pakettreiside suhtes **puhul**. [ME 30]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

Kolmapäev, 12. märts 2014

- (41) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EÜ) nr 593/2008 ⁽¹⁾ kohaldamist ega siseriikliku võlaõigusseaduse kohaldamist aspektides, mida sellega ei reguleerita. Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja niivõrd kui võimalik ühtse tasemega tarbijakaitse tagamisele, ei saa liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Selles artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks.
- (42) Käesolev direktiiv järgib põhiõigusi ja võtab arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (harta) tunnustatud põhimõtteid. Eriti järgitakse käesolevas direktiivis harta artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadust, tagades samal ajal tarbijakaitse kõrge taseme liidus kooskõlas harta artikliga 38.
- (43) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽²⁾ on liikmesriigid võtnud kohustuse lisada põhjendatud juhtudel oma ülevõtmismeetmete teatisele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse suhet direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul peab seadusandja selliste dokumentide ülevõtmist põhjendatuks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I peatükk

Reguleerimisese, ühtlustamise tase, reguleerimisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

~~Käesolev direktiiv aitab~~ **Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata** kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele **ning võimalikult kõrgetasemelise** ja kõrgetasemelise ~~ühtlase~~ **ühtlase** tarbijakaitse saavutamisele, ~~ühlustades seoses~~ liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatud aspekte seoses **haldusnormidega, mis puudutavad** reisijate ja ettevõtjate vahel sõlmitud pakettreiside ja ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste lepingutega **lepinguid**. [ME 31]

Artikkel 1a

Ühtlustamise tase

Liikmesriigid ei säilita siseriiklikes õigusaktides ega kehtesta nendega sätteid, mis erinevad käesoleva direktiiviga kehtestatud, sealhulgas ei rangemaid ega vähem rangeid sätteid, millega tagataks tarbijakaitse erinev tase, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti. [ME 32]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

⁽²⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse pakettreiside suhtes, mida ettevõtjad pakuvad müügiks või on müünud reisijatele, v. a artiklite 17, 17a ja 17b kohaselt, ja ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste suhtes, välja arvatud artiklite 4–14, artikli 18 ja artikli 21 lõike 1 kohaselt.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:
 - a) pakettreisid ja ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenused, mis hõlmavad lühemat perioodi kui 24 tundi, v.a juhul, kui need sisaldavad öist majutust;
 - aa) **pakettreisid ja seotud reisikorraldusteenused, mida korraldavad või pakuvad ajuti füüsilised või juriidilised isikud ja mille puhul ei saada asjaomaste pakettide müügist või seotud reisikorraldusteenuste hõlbustamisest mingit otsest ega kaudset majanduslikku kasu, kusjuures vastutav ettevõtja peab olema reisijale nõuetekohaselt teada andnud, et see pakettreis või reisikorraldusteenus ei kuulu käesoleva direktiivi reguleerimisalasse; [ME 33]**
 - b) **lisalepingud pakettreisi lisateenustena osutatavate reisiteenuste kohta, mis broneeritakse reisi juurde ilma reisikorraldaja kaasabit, ning finantsteenuseid hõlmavad lisalepingud; [ME 34]**
 - c) pakettreisid ja ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenused, mis on ostetud reisija-tööandja ja **sellise** ärireiside korraldamisele spetsialiseerunud ettevõtja vahel sõlmitud **korraldamise** raamlepingu alusel, mille ettevõtte, kelle nimel reisija reisib, on sõlminud ettevõtjaga; [ME 35]
 - d) pakettreisid, mille korral ei ole kombineeritud rohkem kui üht artikli 3 ~~lõike 1 punktis~~ **punkti 1 alapunktis** a, b või c viidatud reisiteenust artikli 3 ~~lõike 1 punktis~~ **punkti 1 alapunktis** d viidatud reisiteenusega juhul, kui see **viimatinimetatud** teenus ei moodusta pakettreisi olulist osa, **kui selle näol ei ole selgelt tegemist reisi põhieesmärgiga või kui lisateenust ei turustata selgelt reisi põhitunnusena, või** [ME 36]
 - e) ühe reisiteenuse individuaalsed lepingud;
 - ea) **reisijate bussi-, rongi-, laeva- või õhuvedu, mis sisaldab majutust, kui reisijateveo põhielement on selgelt vedu ning sellist vedu ei kombineerita artikli 3 punkti 1 alapunktides b, c või d osutatud muude reisiteenustega. [ME 37]**

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „reisiteenus“ –
 - a) reisijate vedu;
 - b) majutus ~~muul otstarbel kui elukoha tagamine~~, **tingimusel et majutuse eesmärk on selgelt turism; [ME 38]**
 - c) ~~autoüür~~ **autode, muude sõidukite või transpordivahendite rent** või [ME 39]
 - d) muu turismiteenus, mis ei ole seotud reisijateveo, majutuse või ~~autoüüriga~~ **autode, muude sõidukite või transpordivahendite rentimisega. [ME 40]**

Kolmapäev, 12. märts 2014

- 2) „pakettreis“ – vähemalt kahe eri reisiteenuse kombinatsioon samaks reisiks või puhkuseks juhul, kui
 - a) kõnealused teenused paneb kokku üks ettevõtja, sealhulgas reisija soovil või valikul enne lepingu sõlmimist kõikide teenuste kohta; või
 - b) või kui olenemata eraldi lepingute sõlmimisest individuaalsete reisiteenuse pakkujatega
 - i) ostetakse selliseid teenuseid ühest müügikohast sama ~~broneerimise~~ **broneerimisprotsessi** käigus; **ning reisija valib kõik teenused välja enne, kui nõustub maksuma, või** [ME 41]
 - ii) pakutakse või müüakse selliseid teenuseid ühtse või koguhinnaga; **või** [ME 42]
 - iii) reklaamitakse või müüakse selliseid teenuseid „pakettreise“ või sarnase mõiste all; **või** [ME 43]
 - iv) kombineeritakse sellised teenused pärast lepingu sõlmimist, mille alusel annab ettevõtja reisijale õiguse valida teenused reisiteenuste eri liikide seast;
 - v) ostetakse sellised teenused eraldi ettevõtjalt seotud internetipõhiste broneerimistoimingute kaudu ~~juhul~~, kui reisija nimi või ~~broneeringu~~ **broneerimistehingu** lõpuleviimiseks vajalikud ~~muud andmed edastatakse isikuandmed (näiteks kontaktandmed või krediitkaardi või passiandmed) antakse~~ ettevõtjate vahel ~~edasi hiljemalt 24 tundi pärast esimese teenuse broneeringu kinnitamise ajal~~; **kinnitamist**; [ME 44]
- 3) „pakettreise leping“ – leping pakettreise kui terviku kohta või kui pakettreise pakutakse eri lepingute alusel, siis kõik lepingud, mis käsitlevad pakettreisid sisalduvaid teenuseid;
- 4) „pakettreise algus“ – pakettreise teenuste pakkumise algus;
- 5) ~~„seotud reisikorraldusteenused“~~ **„seotud reisikorraldusteenused“** – vähemalt kahe eri reisiteenuse liigi kombinatsioon samaks reisiks või puhkuseks, mis aga ei ole pakettreis, ~~kui selleks~~ **ning milleks** sõlmitakse **iga ettevõtjaga** eraldi lepingud ~~iga ettevõtjaga~~, juhul kui **üks osalevatest teenusepakkujatest või** vahendaja hõlbustab kombineerimist [ME 45]. **Käesolevat muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses]**
 - a) ~~eraldi broneeringute alusel vahendaja~~ **ning reisija valib** müügikoha ühekordsel külastamisel või sellega ühenduse võtmisel; **iga reisiteenuse eraldi ja nõustub nende eest eraldi maksuma** või [ME 46]
 - b) ~~seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega sihipäraselt täiendavate reisiteenuste hankimisega~~ **hankimise kaudu** teiselt ettevõtjalt, **kasutades selleks sihipäraseid internetipõhiseid broneerimistoiminguid, tingimusel et teisele ettevõtjale edastatakse vähemalt reisija nimi või kontaktandmed ning et sellised lisateenused hangitakse** hiljemalt **24 tundi pärast** esimese teenuse broneeringu ~~kinnitamise ajal~~; **kinnitamist**. [ME 47]
- 6) „reisija“ – iga isik, kes soovib sõlmida käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluva lepingu või kellel on õigus reisida sellise lepingu alusel, sealhulgas ärireisid juhul, kui nad ei reisi ärireisi raamlepingu alusel, **mille ettevõtte, kelle nimel reisija reisib, on sõlminud ettevõtjaga**;
- 7) „ettevõtja“ – iga isik, kes tegutseb oma kutseala, tegevusvaldkonna, oskuste või elukutsega seotud eesmärkidel;
- 8) „korraldaja“ – ettevõtja, kes kombineerib ja müüb või pakub müügiks pakettreise kas otseselt või kaudselt teise ettevõtja kaudu või koos temaga **või kes hõlbustab selliste pakettreiside kombineerimist ja hankimist**; kui punkti 2 alapunktis b osutatud kriteeriumitele vastab rohkem kui üks ettevõtja, käsitatakse kõiki kõnealuseid ettevõtjaid korraldajatena, kui ühte neist ei ole määratud korraldajaks ja reisijat sellest teavitatud; [ME 48]

Kolmapäev, 12. märts 2014

- 9) „vahendaja“ – muu ettevõtja peale korraldaja, kes:
- a) müüb või pakub **müügiks korraldaja koostatud** paketteise ~~müügiks~~ või [ME 49]
 - b) hõlustab reisiteenuste hankimist, mis on ~~teetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste osa, aidates reisijaid reisiteenuste lepingute sõlmisel individuaalsete teenusepakujatega, **kellest üks võib muu hulgas olla vahendaja ise**; [ME 50]
- 10) „püsiv andmekandja“ – mis tahes vahend, mis võimaldab reisijal või ettevõtjal säilitada isiklikult talle edastatud teavet selliselt, et seda saaks edaspidi kasutada ajavahemikul, mis on piisav teabe kasutusotstarbe seisukohast ja mis võimaldab säilitatud teavet taasesitada muutmata kujul;
- 11) „vältimatud ja erakorralised asjaolud“ – **ettenähtamatu** olukord, mida ettevõtja ei saa kontrollida ja mille tagajärgi ei oleks saanud vältida ~~isegi siis, kui oleks võetud kõiki mõistlike meetmeid~~ **ka kõikide hoolsusnõuete rakendamise korral**; [ME 51]
- 12) „mittevastavus“ –paketteisis sisalduvate reisiteenuste osutamata jätmine ~~ja~~ **või** mittenõuetekohane osutamine; [ME 52]
- 12a) „lisateenus“ – **reisiteenuste pakkumise või täiendamise kontekstis teenus, mis ei ole iseseisev turismiteenus, eelkõige näiteks reisikindlustus, transport jaama ja majutuskoha vahel või transfeer reisi lähtelennujaama või ekskursioonide raames, pagasivedu, toitlustamine ja koristamisteenus, mida osutatakse majutusteenuse osana.** [ME 53]

II peatükk

Teavitamiskohustused ja paketteisilepingu sisu

Artikkel 4

Lepingueelne teave

1. Liikmesriigid tagavad, et enne paketteisilepingu või mis tahes vastava pakkumise reisijale siduvaks muutumist on korraldaja ja juhul, kui paketteisi müüakse vahendaja kaudu, siis ka vahendaja kohustatud esitama reisijale järgmise teabe, kui see kehtib paketteisi suhtes: [ME 54]

a) reisiteenuse peamised tunnused:

i) reisi sihtkoht/sihtkohad, marsruut ja nendes kohtades viibimise ajad koos kuupäevadega, **samuti sisalduvate ööbimiste arv**; [ME 55]

ii) kasutatav veovahend ning veo iseloomustus ja liik, ärasõidu ning tagasituleku kuupäev, kellaaeg ja koht ~~või kui täpset aega ei ole veel kindlaks määratud, siis ligilähedane lahkumise ja tagasituleku kuupäev~~, vahepeatuste kestus ja kohad ning transpordiühendused.

kui täpset aega ei ole veel kindlaks määratud, teavitab ettevõtja reisijat ärasõidu ja tagasituleku ligikaudsest ajast.

kui kindlaks ei saa määrata ka ligikaudset aega, annab ettevõtja sellest reisijale teada; [ME 56]

iii) ~~majutuskohade asukohad~~ **iga majutuskoha asukoht**, peamised omadused ja ~~turismikategooria~~ **ametlik klass, mille on sellele määranud majutuskoha asukoha pädev asutus**; [ME 57]

Kolmapäev, 12. märts 2014

- iv) kas pakettreis sisaldab toitlustamist ja kui sisaldab, siis toitlustamiskava;
- v) külastused, ekskursioon(id) ja muud teenused, mis sisalduvad pakettreisi kokkulepitud koguhinnas;
- va) kas mõnda reisisiteenust pakutakse reisijale koos rühmaga ning kui jah, siis kui palju inimesi rühmas eeldatavalt osaleb; [ME 58]**
- ~~vi) keel/keeled, milles tegevus toimub ja [ME 59]~~
- vii) **reisija taotluse korral teave selle kohta, kas liikumispuudega teataval määral piiratud liikumisvõimega isikutele on tagatud ligipääs kogu reisi või puhkuse ajal; [ME 60]**
- b) korraldaja ja asjakohasel juhul vahendaja ärinimi ja geograafiline aadress ning nende telefoninumbrid ja e-posti aadressid;
- c) pakettreisi koguhind koos maksudega ja vajaduse korral koos kõigi kohaldatavate lisatasude, lõivude ja muude kuludega või kui selliseid kulusid ei saa mõistlikkuse piires eelnevalt välja arvutada, siis asjaolu, et reisijal ~~tuleks~~ **võib olla vaja** selliseid lisakulusid kanda **ning asjaomaste kulude laad; koguhind tuleb esitada üksikasjalikul arvel, milles esitatakse läbipaistval viisil kõik reisisiteenusega seonduvad kulud; [ME 61]**
- d) maksmise kord ja vajaduse korral tagatissummade või muude rahaliste tagatiste olemasolu ja tingimused, mida reisija peab maksuma või esitama;
- e) **vajaduse korral** minimaalne reisijate arv, mis on vajalik pakettreisi toimumiseks ja ~~vähemalt 20 päeva pikkune aeg enne artikli 10 lõike 3 punktis a osutatud tähtaeg~~ pakettreisi algust selle võimalikuks tühistamiseks juhul ~~enne selle algust~~, kui see arv ei täitu; [ME 62]
- f) üldine teave passide ja viisadega seotud nõuete kohta, sealhulgas viisa saamiseks kuluv ligikaudne aeg asjaomase liikmesriigi/asjaomaste liikmesriikide kodanikele ning teave tervisenõuete kohta;
- fa) teave vabatahtliku kindlustuspoliisi sõlmimisvõimaluste kohta, mis kataks tarbijapoolse loobumise kulud või tagasitoimetamiskulud õnnetuse või haiguse korral; [ME 63]**
- g) kinnitus selle kohta, et toode on pakettreis;
- ga) teave selle kohta, et reisija või korraldaja võib vastavalt artiklile 10 lepingu igal ajal enne pakettreisi algust kohaldatava mõistliku standardse lõpetamistasu eest või tasuta lõpetada; [ME 64]**
- gb) võimalus anda pakettreisileping üle teisele reisijale ning sellise üleandmise piirangud või tagajärjed. [ME 65]**
- 1a. Kui vahendaja müüb paketi, annab vahendaja reisijale viivitamatult kogu lõikes 1 osutatud teabe. [ME 66]**
2. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse selgelt, **arusaadavalt** ja nähtavalt. [ME 67]
- 2a. Elektroonilisel teel sõlmitava reisilepingu puhul juhivad korraldaja reisija tähelepanu selgelt ja rõhutatult ning vahetatult enne seda, kui reisija oma tellimuse esitab, lõike 1 punkti a alapunktides i, ii, iii, iv ja v ning käesoleva artikli lõike 1 punktides c ja d osutatud teabele. Vastavalt kohaldatakse ka direktiivi 2011/83/EL artikli 8 lõike 2 teist lõiku. [ME 68]**
- 2b. Käesolevas peatükis kehtestatud teavitamisnõude täitmise tõendamise kohustus jääb ettevõtjale. [ME 69]**

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 5

Lepingueelse teabe siduv iseloom ja lepingu sõlmimine

1. Liikmesriigid tagavad, et korraldaja ei või muuta reisijale artikli 4 **lõike 1** punktide a, ~~b~~, c, d, e, **f, g** ja ~~g~~ **ga** alusel esitatud ~~esitatavat~~ teavet, ~~v.a juhul, kui korraldaja jätab endale õiguse teha teabes muudatusi ja teavitab reisijat~~ **mis on pakettreisilepingu lahutamatu osa ning mida tohib muuta üksnes lepinguosaliste sõnaselgel nõusolekul**. Kõikidest muudatustest **seoses lepingueelse teabega antakse reisijale teada** enne lepingu sõlmimist **ning** selgelt ja nähtavalt. [ME 70]
2. Kui artikli 4 **lõike 1** punktis c osutatud teavet kõigi kohaldatavate lisatasude, lõivude ja muude kulude kohta ei esitata enne lepingu sõlmimist, ei kanna reisija kõnealuseid lisatasusid, lõive ega muid kulusid. [ME 71]
3. Lepingu sõlmisel või ~~kohe~~ **viivitamatult** pärast seda annab korraldaja reisijale püsival andmekandjal lepingu või selle kinnituse koopia. [ME 72]

Artikkel 6

Pakettreisilepingu sisu ja enne pakettreise algust esitatavad dokumendid

1. Liikmesriigid tagavad, et pakettreisilepingud on koostatud lihtsas ja arusaadavas keeles ning kui need on kirjalikus vormis, siis loetavad. [ME ei puuduta kõiki keeleversioone]
2. ~~Leping või selle~~ **Lepingu tekst või** kinnitus hõlmab kogu artiklis 4 osutatud teavet, **mis on lepingu lahutamatu osa**. ~~Teave hõlmab~~ **Lepingu tekst või kinnitus sisaldab ka** järgmist lisateavet: [ME 74]
 - a) reisija erisoovid, millega korraldaja on nõustunud;
 - b) teave selle kohta, et korraldaja:
 - i) vastutab kõikide lepingus sisalduvate reisiteenuste nõuetekohase osutamise eest;
 - ii) on kohustatud vastavalt artiklile 14 andma abi, kui reisija satub raskustesse;
 - iii) on kohustatud hankima kaitse maksejõuetuse korral, et reisijatele makstaks tagasi raha ja nad toimetataks kodumaale kooskõlas artikliga 15, ning esitama samuti maksejõuetuse korral kaitset osutava asutuse nime ja selle kontaktandmed koos geograafilise aadressiga,
 - c) ~~kontaktpunkti andmed, kuhu reisija võib esitada kaebuse mis tahes kohapeal märgatud mittevastavuse kohta;~~ [ME 75]
 - d) ~~korraldaja kohaliku esindaja või kontaktpunkti nimi, geograafiline aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, kelle poole raskustesse sattunud reisija võib abi saamiseks pöörduda, või kui sellist esindajat või kontaktpunkti ei ole, siis hädaabitelefoninumber või muu korraldajaga ühenduse saamise viis;~~ [ME 76]
 - e) ~~teave selle kohta, et reisija võib lõpetada lepingu enne pakettreise algust igal ajal, makstes nõuetekohast hüvitist või mõistlikku standardset lepingu lõpetamise tasu, kui sellised tasud on määratletud artikli 10 lõikes 1;~~ [ME 77]
 - f) kui alaealsed reisivad majutust sisaldava pakettreisiga **ja nendega ei ole kaasas nende vanemaid ega ka eestkostjaid**, siis teave selle kohta, kuidas ~~võtta otse ühendust~~ **saab vanem või eestkostja** alaealise või vastutava isikuga alaealise peatuspaigas **otse ühendust võtta**; [ME 78]

Kolmapäev, 12. märts 2014

g) teave ~~kättesaadavate alternatiivsete ja veebipõhiste~~ **kehtivate ettevõttesiseste kaebuste menetlemise süsteemide ning vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismide kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/11/EL⁽¹⁾ ning vaidluste internetipõhise lahendamise võimaluste kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 524/2013⁽²⁾.** [ME 79]

3. Lõikes 2 osutatud teave esitatakse selgelt, **arusaadavalt** ja nähtavalt. [ME 80]

4. Korraldaja annab reisijale enne pakettreise algust piisava ajavaruga **järgneva teabe**:

- a) kõik vajalikud kviitungid, kupongid või piletid, ~~sealhulgas teabe sh~~ **teave** täpse lahkumisaja, vahepeatuste, transpordiihenduste ja kohalejõudmise kohta;
- b) **kõik asjakohased kontaktandmed juhuks, kui reisija märkab mittevastavust, ning teabe selle kohta, kuidas reisija seejärel toimima peaks;**
- c) **korraldaja kohaliku esindaja või kontaktpunkti nimi, asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, mida raskustesse sattunud reisija võib abi saamiseks kasutada, või kui sellist esindajat või kontaktpunkti ei ole, siis eriolukorras kasutatav telefoninumber või muu korraldajaga ühenduse saamise viis.** [ME 81]

III peatükk

Lepingu muutmine enne pakettreise algust

Artikkel 7

Lepingu üleandmine teisele reisijale

1. Liikmesriigid tagavad, et reisija võib anda lepingu üle isikule, kes vastab kõikidele lepingu suhtes kohaldatavatele tingimustele, ~~kui tingimusel et~~ ta on korraldajat **või vahendajat sellest hiljemalt seitse päeva** enne pakettreise algust ~~sellest~~ püsival andmekandjal ~~aegsasti~~ teavitanud. [ME 82]

2. Lepingu üleandja ja vastuvõtja vastutavad solidaarselt tasumata summade ja kõikide üleandmisest tekkivate lisatasude, maksude või muude kulude maksmise eest, **kui neid on. Korraldaja teavitab lepingu üleandjat ja vastuvõtjat lepingu üleandmisega seonduvatest võimalikest kuludest, kusjuures** sellised kulud ei tohi **ühelgi juhul** olla põhjendamatud ega ~~tohi ühelgi juhul olla~~ suuremad kui korraldaja kantud tegelikud kulud. [ME 83]

Lepingu üleandmisest tulenevate lisatasude, lõivude või muude kulude tõendamine on korraldaja kohus. [ME 84]

Artikkel 8

Hinna muutmine

1. Liikmesriigid tagavad, et hindu võib korrigeerida ainult siis, kui lepingus on sõnaselgelt sätestatud võimalus tõsta hindu ning lepinguga kohustatakse korraldajat alandama hindu samavõrra järgmiste muutuste otsesel tulemusel:

- a) **reisijateveoteenuse hinna muutus, mis tuleneb** reisijateveoks kasutatava kütuse hinna ~~muutus~~ **muutumisest;** [ME 85]

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

Kolmapäev, 12. märts 2014

b) pakettreiside teenuste osutamisega otseselt mitteseotud kolmanda isiku poolt sisalduvatele reisiteenustele kehtestatud maksu- või tasumäärade muutus, sealhulgas turismimaksud, maaetulekutasud või sisse- ja väljasõidutasud sadamates ja lennujaamades või

c) pakettreisiga seotud vahetuskursside muutus.

1a. Lõike 1 kohane hinna alanemine suurusjärgus 3 % või rohkem peab kajastuma ka reisija makstavas hinnas. Lõike 1 kohast hinnatõusu võib kajastada reisija jaoks ainult siis, kui hind muutub 3 % või rohkem. Kui hind alaneb 3 % või rohkem, võib korraldaja kehtestada reisijale ühekordselt makstava haldustasu kuni 10 eurot reisija kohta. [ME 86]

2. Kui lõikes 1 osutatud hinnatõus ei või ületada 10 % pakettreisist on suurem kui 8 % paketi hinnast, kohaldatakse artikli 9 lõiget 2. [ME 87]

3. Lõikes 1 osutatud hinnatõus on kehtiv ainult siis, kui korraldaja esitab annab reisijale hinnatõusust ning selle põhjustest ja arvestamise viisist püsival andmekandjal põhjenduse ja arvutuse, selgelt ja arusaadavalt teada põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 20 päeva enne pakettreisist algust. [ME 88]

Artikkel 9

Muude lepingutingimuste muutmine

1. Liikmesriigid tagavad, et enne pakettreisist algust ei või korraldaja muuta ühepoolselt muid lepingutingimusi peale hinna (**kooskõlas artikliga 8**), välja arvatud juhul, kui: [ME 89]

a) korraldaja on jätnud lepingus endale selle õiguse;

b) muudatus on väheoluline; (**eelkõige artikli 4 lõike 1 punktides a ja d osutatud elementide puhul**) ning [ME 90]

c) korraldaja teavitab reisijat püsival andmekandjal selgelt ja nähtavalt.

1a. Lepingutingimuste muutmist peetakse käesoleva artikli lõike 2 tähenduses oluliseks eelkõige juhul, kui artikli 4 lõike 1 punkti a alapunkti ii kohaselt esitatud lahkumise või tagasituleku aeg erineb tegelikust lahkumis- või tagasitulekuajast enam kui 3 tundi või kui see ei toimu lepingueelses teabes osutatud päevaajal. [ME 91]

2. Kui korraldaja on enne pakettreisist algust sunnitud olulisel määral muutma mis tahes artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud reisiteenuste peamist tunnust või artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud erisoovi **või tõstma paketi hinda vastavalt artikli 8 lõikele 2 enam kui 8 % lepingus kindlaksmääratud hinnast**, on korraldaja kohustatud põhjendamatu viivitusega teavitama reisijat püsival andmekandjal selgelt ja nähtavalt: [ME 92]

a) kavandatud muudatustest ja **nende mõjust reisi hinnale** [ME 93]

b) asjaolust, et reisija võib lõpetada lepingu trahvi maksmata kindlaks määratud mõistliku ajavahemiku jooksul ja kui ta seda ei tee, siis loetakse ta kavandatud muudatusega nõustunuks **või valida korraldaja pakutavate reisipakettide seast muu samaväärse reisipaketi**; ning [ME 94]

ba) asjaolust, et kui reisija ei kasuta lepingu lõpetamise õigust ega võta vastu korraldaja pakutud samaväärset alternatiivset reisipaketti, loetakse lepingu kavandatav muutmine tema poolt vastuvõetuks. [ME 95]

3. Kui lepingu lõikes 2 osutatud muudatused põhjustavad **muudatustest või samaväärsest alternatiivsest pakkumisest tuleneb** pakettreisist madalama kvaliteedi **madalam kvaliteet** või kulude vähenemise **vähenedmine**, on reisijal õigus hinna asjakohasele alandamisele. [ME 96]

Kolmapäev, 12. märts 2014

4. Kui leping lõpetatakse käesoleva artikli lõike 2 punkti b alusel, maksab korraldaja reisijale tagasi kõik temalt saadud maksed 14 päeva jooksul pärast lepingu lõpetamist **tagasi kõik temalt saadud maksed, sh korraldaja kaudu ette broneeritud lisateenuste (nt reisikindlustus, reisitõrkekindlustus või kohapealsed lisategevused) eest tehtud maksed.** Reisijal on õigus saada kooskõlas artikliga 12 õigus saada asjakohastel juhtudel hüvitist talle tekitatud kahju eest. [ME 97]

Artikkel 10

Lepingu lõpetamine enne pakettreisei algust

1. Liikmesriigid tagavad, et reisija võib enne pakettreisei algust lõpetada lepingu, makstes korraldajale asjakohast hüvitist. Lepingus võib kehtestada mõistlikud standardsed lõpetamistasud, mille alus on tühistamise aeg ja reisiteenuste alternatiivsest kasutamisest tulenev tavapäraste kulude kokkuhoid ja tulu. Standardsete lõpetamistasude puudumisel vastab hüvitise suurus pakettreisei hinnale, millest on maha arvatud kulud, mille korraldaja on tõendatult kokku hoidnud ning mida ei ole võimalik reisiteenuse osutajate käest tagasi nõuda ega katta asjaomaste teenuste alternatiivse kasutamise kaudu. Lepingu lõpetamise eest nõutavad tasud, sh haldustasud, ei ole ebaproportsionaalsed ega ülemäärasead. Korraldaja esitab hüvitise või standardsete lõpetamistasude suuruse arvestamise viisi kohta põhjendused. Hüvitise asjakohasuse tõendamise kohustus jääb korraldajale. [ME 98]

2. Kui reisileping on sõlmitud, on reisijal õigus lõpetada leping enne pakettreisei algust hüvitist maksmata, kui sihtkohas, teel sihtkohta läbitavas paigas või selle sihtkoha vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis pakettreisei oluliselt mõjutavad olulisel määral ning mille tõttu peab korraldaja pakettreiseilepingu olulisi osi märkimisväärselt muutma. Sellisteks vältimatuteks ja erakorralisteks asjaoludeks peetakse näiteks pakettreisei oluliselt mõjutavat sõjategevust või looduskatastroofi. Vältimatuteks ja erakorralisteks asjaoludeks peetakse eelkõige seda, kui sihtkohta reisimine ei ole usaldusväärsete ja üldsusele kättesaadavate andmete, näiteks liikmesriikide ametiasutuste avaldatud soovitude kohaselt soovitatav. [ME 99]

3. Korraldaja võib lõpetada lepingu reisijale hüvitist maksmata, kui lõpetada üksnes järgmistel juhtudel: [ME 101]

a) pakettreiseile registreerunud inimeste arv on väiksem kui lepingus esitatud minimaalne arv ja kui korraldaja teavitab reisijat lepingu lõpetamisest lepingus kindlaks määratud aja jooksul ning mitte hiljem kui, kuid igal juhul hiljemalt:

i) 20 päeva enne pakettreisei algust, kui reis kestab enam kui kuus päeva;

ii) seitse päeva enne pakettreisei algust, kui reis kestab kaks kuni kuus päeva;

iii) 48 tundi enne pakettreisei algust, kui tegemist on ühepäevase reisiga, või [ME 102]

b) korraldaja ei saa lepingut täita vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ning ta teavitab reisijat lepingu lõpetamisest enne pakettreisei algust põhjendamatu viivitusega.

4. Kui leping lõpetatakse punktide 1, 2 ja 3 alusel, maksab korraldaja reisijale tagasi kõik tema tehtud alusetud maksed 14 päeva jooksul.

IV peatükk

Pakettreisei teenuste osutamine

Artikkel 11

Vastutus pakettreisei teenuste osutamise eest

1. Liikmesriigid tagavad, et korraldaja vastutab lepingus sisalduvate reisiteenuste osutamise eest olenemata sellest, kas selliseid teenuseid peab osutama korraldaja või teised teenuseosutajad.

Kolmapäev, 12. märts 2014

2. Kui mis tahes teenust ei osutata kooskõlas lepinguga, heastab korraldaja mittevastavuse, ~~kui tingimusel et reisija annab korraldajale mittevastavusest teada või et see on korraldajale selge, et selle kõrvaldamine~~ ei ole ebaoproportsionaalne ning et mittevastavus ei ole tekkinud reisija süül. [ME 103]

3. Juhul kui lepingus kokku lepitud viisil ei ole võimalik osutada olulist osa teenustest, on korraldaja kohustatud lisatasuta osutama reisijale sobivaid muid reisikorraldusteenuseid pakettreise jätkumise ajal, sealhulgas juhul, kui reisija naasmist lähtekohta ei tagata kokkulepitud viisil, kusjuures teenuse kvaliteet peab olema vähemalt samaväärne lepingus sätestatuga. [ME 104]

4. Kui korraldajal ei ole võimalik pakkuda muid sobivaid reisikorraldusteenuseid või reisija ei ole muude reisikorraldusteenustega nõus seetõttu, et need ei ole võrreldavad lepingus kokkulepitutega, tagab korraldaja reisijale juhul, kui pakettreis sisaldab reisijate vedu, lisatasuta samaväärse transpordi lähtekohta või muusse kohta, millega reisija on nõus, ning maksab kooskõlas artikliga 12 asjakohastel juhtudel juhul, kui lepinguga ette nähtud teenuseid ei osutatud, reisijale hüvitist vastavalt artiklile 12. Hüvitis makstakse välja 14 päeva jooksul. [ME 105]

4a. Lõike 4 kohaldamise korral võib reisija lepingu lõpetada, kui mittevastavus on märkimisväärne ja selle tulemusel ei ole teenuste edasine osutamine võimalik või tulemuslik. [ME 106]

5. Kui vältimatute ja erakorraliste asjaolude tõttu ei ole võimalik tagada reisija õigeaegset naasmist, ei kanna korraldaja reisija pikeneva kohalviibimisega seotud kulusid, mis ületavad 100 eurot öö kohta ja kolme ööd reisija kohta. Korraldaja korraldab majutuse, mis vastab algselt broneeritud hotelli kategooriale. Reisija võib majutuse broneerida ise ainult juhul, kui korraldaja on selgesõnaliselt öelnud, et ta ei soovi või ei saa seda teha. Sellistel juhtudel võib korraldaja piirduda majutuskulude eest tasumisel 125 euroga ühe reisija ühe öö kohta. [ME 107]

6. Käesoleva artikli lõikes 5 osutatud kulude piirangut ei kohaldata liikumispuudega isikute suhtes, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul artikli 2 punktis a, ja neid saatvate isikute suhtes, rasedate naiste ja saatjata laste suhtes ning isikute suhtes, kes vajavad eriarstiabi, tingimusel et korraldajat on nende konkreetsetest vajadustest teavitatud pakettreisilepingu sõlmimise ajal või, kui see ei ole võimalik, vähemalt 48 tundi enne pakettreise algust. Korraldaja ei tohi tugineda käesoleva artikli lõikes 5 osutatud kulude piiramise vältimatutele ja erakorralistele asjaoludele, kui asjaomane veoteenuse osutaja ei tohi kohaldatavate ELi õigusaktide alusel selliseid asjaolusid aluseks võtta. [ME 108]

7. Kui alternatiivsete reisikorraldusteenuste tõttu langeb pakettreise kvaliteet, vähenevad kulud, on reisijal kooskõlas artikliga 12 õigus hinna alandamisele ja asjakohastel juhtudel tekitatud kahju hüvitamisele.

7a. Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada sätted, millega nähakse ette ka vahendaja vastutus pakettreise läbiviimise eest ning sellisel juhul on vahendaja jaoks siduvast käesolevast artiklist, artikli 6 lõike 2 punktist b, artiklist 12, artikli 15 lõikest 1 ja artiklist 16 tulenevad kohustused. [ME 109]

7b. Reisija õigus hüvitisele määruse (EÜ) nr 261/2004 alusel on sõltumatu reisija õigusest hüvitisele käesoleva direktiivi alusel. Kui reisijal on õigus saada hüvitist nii määruse (EÜ) nr 261/2004 kui ka käesoleva direktiivi alusel, siis on reisijal õigus esitada kahjunõuded mõlema õigusakti põhjal, kuid ta ei tohi eri õigusaktide alustel kumuleerida õigusi seoses samade asjaoludega, kui kõnealuste õigustega kaitstakse sama huvi või neil on sama eesmärk. [ME 110]

Artikkel 12

Hinna alandamine ja kahjude hüvitamine

1. Liikmesriigid tagavad, et reisijal on õigus asjakohasele hinna alandamisele:

a) iga ajavahemiku eest, mil mittevastavus esines või

Kolmapäev, 12. märts 2014

b) kui artikli 11 lõigetes 3 ja 4 osutatud muud reisikorraldusteenused põhjustavad pakettreisi madalama kvaliteedi või kulude vähenemise.

2. Reisijal on õigus saada korraldajalt hüvitist igasuguste kahjude, sealhulgas mittemateriaalse kahju eest, mida reisija kannab mis tahes mittevastavuse tõttu.

3. Reisijal ei ole õigust hinna alandamisele ja kahjude hüvitamisele, kui

a) korraldaja tõendab, et mittevastavus:

i) tuleneb reisijast;

ii) tuleneb kolmandast isikust, kes ei ole seotud lepingujärgsete teenuste osutamisega, ning see on ettenägematu või vältimatu või

iii) tuleneb vältimatutest ja erakorralistest asjaoludest või

b) reisija ei teavita korraldajat põhjendamatult viivitusega kohapeal tuvastatud mittevastavusest, kui selline teavitamisnõue oli lepingus selgelt ja nähtavalt esitatud ja on juhtumil asjaolusid arvestades põhjendatud.

4. Kui liidu suhtes siduvate rahvusvaheliste konventsioonidega piiratakse tingimusi, mille alusel peab pakettreisi osaks oleva teenuse osutaja hüvitist maksma, kohaldatakse samasuguseid piiranguid ka korraldaja suhtes. Kui liidu suhtes mittesiduvate rahvusvaheliste konventsioonidega piiratakse teenuseosutaja makstavat hüvitist, kohaldatakse samasuguseid piiranguid ka korraldaja suhtes. Muudel juhtudel võib lepinguga piirata korraldaja makstavat hüvitist, kui sellist piirangut ei kohaldata tahtlikult või raskest hooletusest põhjustatud isikukahju ja ~~või~~ kahjude suhtes ja hüvitis võrdub vähemalt pakettreisi kolmekordse koguhinnaga. [ME 111]

5. Õigus tekitatud kahju hüvitamisele või hinna alandamisele käesoleva direktiivi alusel ei mõjuta reisijate õigusi, mis tulenevad määrusest (EÜ) nr 261/2004, määrusest (EÜ) nr 1371/2007, määrusest (EL) nr 1177/2010 ja määrusest (EL) nr 181/2011. Reisijal on õigus esitada kahjunõudeid, **eriti täiendava hüvitise nõudeid** käesoleva direktiivi ja nimetatud direktiivide määruste alusel, kuid ta ei tohi seoses. Samade asjaoludega kumuleerida seoses ei tohi õigusi eri õiguslikel alustel, kui sellised õigused kaitsevad sama huvi või neil on sama eesmärk kumuleerida. [ME 112]

6. Käesoleva artikli alusel esitatavate kahjunõuete aegumistähtaeg ei tohi olla lühem kui üks aasta kolm aastat. [ME 113]

Artikkel 13

Võimalus võtta korraldajaga vahendaja kaudu ühendust

Liikmesriigid tagavad, et reisija võib pakettreisi teenuste pakkumisega seotud teated, kaebused või kahjunõuded saata otse vahendajale, kelle kaudu pakettreis osteti. Vahendaja edastab sellised teated, kaebused või kahjunõuded korraldajale asjatu viivitusega. Tähtaegadest või aegumistähtaegadest kinnipidamise tähenduses käsitatakse sellise teatise kättesaamist vahendaja poolt teatise kättesaamisena korraldaja poolt.

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 14

Kohustus anda abi

Liikmesriigid tagavad, et korraldaja annab raskustesse sattunud reisijale ~~kiiret~~ **põhjendamatu viivituse**ta asjakohast abi, eriti: [ME 114]

- a) tagades asjakohase teabe tervishoiuteenuste, kohalike ametiasutuse ja konsulaarabi kohta;
- b) aidates reisijat kaugsidepidamisel ja alternatiivsete reisivõimaluste korraldamisel **reisijal kasutada kaugsidet ja hankida alternatiivseid reisivõimalusi**. [ME 115]

Korraldaja võib võtta sellise abi eest mõistlikku tasu, kui olukord on põhjustatud reisija ~~hooletuse tõttu~~ **hooletusest** või tahtlikult. **See tasu ei ole ühelgi juhul suurem kui korraldaja kantud tegelikud kulud**. [ME 116]

V peatükk

Kaitse maksejõuetuse korral

Artikkel 15

Kaitse tõhusus ja ulatus maksejõuetuse korral

1. Liikmesriigid tagavad, et **pakettreiside** korraldajatel ja **seotud reisikorraldusteenuste** vahendajatel, kes hõlbustavad ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste hankimist ~~oma selle liikmesriigi~~ territooriumil, on olemas tagatis reisijate tehtud kõikide maksete tõhusaks ja ~~õigeaegselt~~ **viivitamatuks** tagasimaksmiseks ja **ning** kui reisikorraldus sisaldab reisijate vedu, siis reisijate tõhusaks ja kiireks kodumaale toimetamiseks maksejõuetuse korral. **Võimaluse korral pakutakse võimalust reisi jätkata**. [ME 117]
2. Lõikes 1 viidatud kaitse maksejõuetuse korral peab võtma arvesse asjaomase ettevõtja tegevuse tegelikku finantsriski. See peab reisijaid toetama, sõltumata nende elukohast, lähtekohast või sellest, kas müüakse pakettreise või ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuseid.

Artikkel 16

Maksejõuetusevastase kaitse vastastikune tunnustamine ja halduskoostöö

1. Liikmesriigid tunnustavad artikli 15 ülevõtmise siseriiklikes eeskirjades nõuetele vastavaks igasuguse maksejõuetusevastase kaitse, mille korraldaja või ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav vahendaja on hankinud oma liikmesriigi sätete alusel, millega võetakse üle artikkel 15.

1a. Liikmesriigid võimaldavad väljaspool nende või liidu territooriumi asuvatel pakettreiside korraldajatel, seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavatel vahendajatel ja reisijateveo ettevõtjatel saada maksejõuetuse korral kaitset oma riikliku maksejõuetusevastase kaitse süsteemi raames. [ME 118]

2. Liikmesriigid määravad kesksed kontaktpunktid, et hõlbustada halduskoostööd ja järelevalvet eri riikides tegutsevate korraldajate ja ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavate vahendajate üle. Nad edastavad selliste kontaktpunktide kontaktandmed kõikidele liikmesriikidele ja komisjonile.
3. Kesksed kontaktpunktid teevad üksteisele kättesaadavaks kogu vajalikku teabe oma riigi kaitsemeetmete kohta maksejõuetuse korral ja asutuse või asutuste nimed, kes tagavad nende territooriumil asutatud konkreetsele ettevõtjale kaitse maksejõuetuse korral. Nad võimaldavad üksteisele juurdepääsu kõikidele nimestikele, milles on loetletud korraldajad ja ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavad vahendajad, kes vastavad nende maksejõuetusevastase kaitsega seotud kohustustele.
4. Kui liikmesriigil on kahtlusi teises riigis asutatud ja ~~tema territooriumil tegutseva~~ korraldaja või ~~toetatud seotud~~ reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustava vahendaja maksejõuetusevastase kaitse suhtes, küsib ta selgitusi ~~asutamise~~ **asutamiskoha** liikmesriigilt. Liikmesriigid vastavad teiste liikmesriikide päringutele hiljemalt 15 tööpäeva jooksul pärast päringu saamist. [ME 119]

Kolmapäev, 12. märts 2014

VI peatükk

~~Toetatud~~ **Seotud** reisikorraldusteenused

Artikkel 17

~~Toetatud~~ **Seotud** reisikorraldusteenustega kaasnevad teavitamisnõuded

Liikmesriigid tagavad, et enne lepingu või muu vastava pakkumise reisijale siduvaks muutumist on ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav vahendaja kohustatud esitama selgelt ja nähtavalt järgmise teabe:

- a) iga teenuseosutaja vastutab ainuisikuliselt oma teenuse korrektse lepingujärgse osutamise eest
 - b) reisija ei saa kasutada ühtegi käesoleva direktiivi alusel ainult pakettreisiga reisijale tagatud õigust peale õiguse ettemaksete tagasimaksmisele ja kui reis sisaldab reisijatevedu, siis kodumaale toimetamisele juhul, kui vahendaja ise või mõni teenuseosutaja muutub maksejõuetuks; ja
- ba) reisija saab kasutada direktiiviga 2011/83/EL antud õigusi, kui nimetatud direktiivis ei ole sätestatud teisiti; [ME 120]**

Kui seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav ettevõtja ei ole täitnud lõike 1 punktis b sätestatud nõudeid, kehtivad reisijale kõik käesoleva direktiiviga pakettreiside puhul ette nähtud tagatised ja õigused. [ME 121]

Artikkel 17a

Vahendaja teavitamine täiendavatest reisiteenustest, mis on broneeritud seotud reisikorraldusteenuste raames seotud veebipõhiste broneerimistoimingute kaudu

Ettevõtja, kes pakub seotud reisikorraldusteenuste raames täiendavaid reisiteenuseid, tagab asjaomase vahendaja nõuetekohase teavitamise broneeringu kinnitamisest täiendavate reisiteenuste puhul, mis on esimese broneeritud reisiteenuse suhtes seotud reisikorraldusteenused ja toovad seega vahendaja jaoks käesoleva direktiivi kohaselt kaasa vastutuse ja kohustused. [ME 122]

Artikkel 17b

Internetis seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustavad ettevõtjad

Internetis seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustav ettevõtja ei varja võimalust jätta täiendavad või lisateenused broneerimata ega esita nende broneerimata jätmise võimalust ebaselgelt, arusaamatult või mitmetimõistetavalt. See võimalus peab olema alati vaikimisi eelseadistatud. [ME 123]

VII peatükk

Üldsätted

Artikkel 18

Vahendaja konkreetsed kohustused juhul, kui korraldaja on asutatud väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda

Kui korraldaja on asutatud väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda, kehtivad liikmesriigis asutatud vahendaja suhtes peatükkides IV ja V sätestatud kohustused, v.a juhul, kui vahendaja esitab tõendid selle kohta, et korraldaja vastab peatükkides IV ja V esitatud tingimustele. **Kui väljaspool EMPd asutatud korraldaja tegutseb vahendajana, kehtib lepingujärgse hoolsuskohustuse muude aspektide rikkumise korral kahju hüvitamise kohustus. Selle sättega ei piirata muid vahendaja vastutuse kohta kehtestatud siseriiklike eeskirju. [ME 124]**

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 18a

Väljaspool EMPd asutatud korraldajate ja vahendajate kohustused

Liikmesriigid tagavad, et väljaspool EMPd asutatud ja mõne liikmesriigi territooriumil vahetut müüki teostava pakettreiside korraldaja või seotud reisikorraldusteenuste hankimist hõlbustava vahendaja suhtes kehtivad käesolevas direktiivis sätestatud kohustused. [ME 125]

Artikkel 18b

Lepingute vorminõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik käesoleva direktiiviga hõlmatud lepingud on koostatud lihtsas ja arusaadavas keeles ning on kirjaliku vormistamise korral loetavad. Leping vormistatakse samas keeles, milles antakse lepingueelset teavet.
2. Leping esitatakse püsival andmekandjal. Väljaspool ärruume sõlmitavad lepingud esitatakse ka paberandmekandjal.
3. Kui leping sõlmitakse telefoni teel, kinnitab ettevõtja reisijale tehtud pakkumise püsival andmekandjal ning see muutub reisija jaoks siduvaks vaid juhul, kui ta allkirjastab lepingu või saadab oma kirjaliku nõusoleku püsival andmekandjal. [ME 126]

Artikkel 19

Vastutus broneerimisvigade eest

Liikmesriigid tagavad, et vahendaja, kes on nõustunud korraldama pakettreise või ~~toetatud~~ **seotud** reisikorraldusteenuste broneerimist või kes hõlbustab selliste teenuste broneerimist, vastutab kõikide broneerimisvigade **korraldaja poolt artikli 4 lõike 1 alusel esitatava teabe mitteamistamise eest, mittetäieliku teabe esitamise eest ning broneerimise käigus tehtud vigade eest**, kui sellised ~~vead ei tulene neid on broneerimise käigus tehtud~~. Vahendaja ei ole vastutav juhul, kui broneerimisvead tulenevad reisijast või vältimatutest ja erakorralistest asjaoludest. Seotud reisikorraldusteenuste puhul, mis põhinevad täiendavate reisiteenuste sihipärasel hankimisel teiselt ettevõtjalt internetipõhiste broneerimistoimingute kaudu vastavalt artikli 3 punkti 5 alapunktile b, ei ole vahendaja vastutav broneerimisvigade eest, mis tulenevad asjaomase ettevõtja tehtud vigadest. Sellisel juhul tagab liikmesriik, et teenuse broneerimise käigus tekkinud vigade eest vastutab täiendavat reisiteenust osutav ettevõtja. [ME 127]

Artikkel 20

Õigus õiguskaitsele

1. ~~Juhul~~ Kui kas korraldaja või – vastavalt artiklile 15 või 18 – vahendaja maksab hüvitist, alandab hinda või täidab muid talle käesoleva direktiivi alusel pandud kohustusi, ei tohi ühtegi käesoleva direktiivi või siseriikliku õiguse sätet tõlgendada tema õiguse piiramisena **tagavad liikmesriigid, et korraldajal või vahendajal on õigus** nõuda hüvitist mis tahes kolmandalt isikult, kes osales sündmuses, mis põhjustas hüvitamise, hinna alandamise või muu kohustuse.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õigus nõuda hüvitist sisaldab ka korraldaja ja vahendaja õigust nõuda hüvitist reisiteenuse pakkujalt, kui korraldaja või vahendaja on kohustatud maksma reisijale käesoleva direktiivi alusel hüvitist ning samal ajal on reisijal õigus hüvitisele muude kohaldatavate liidu õigusaktide, muu hulgas näiteks määruse (EÜ) nr 261/2004 ja määruse (EÜ) nr 1371/2007 alusel. Hüvitise nõudmise õigust ei tohi lepingus piirata.
3. Liikmesriigid tagavad, et igasugused lõikes 1 osutatud hüvitise nõudmise õiguse piirangud on mõistlikud ja proportsionaalsed ning kooskõlas kohaldatava riikliku õigusega. [ME 128]

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 21

Direktiivi imperatiivsus

1. Korraldaja kinnitus, et ta tegutseb ainult reisiteenuse osutajana, vahendajana või mis tahes muus pädevuses, või et pakettreis ei ole käesoleva direktiivi mõistes pakettreis, ei vabasta korraldajat korraldajatele käesoleva direktiiviga pandud kohustustest.
2. Reisijad ei või loobuda õigustest, mis on neile antud nende siseriiklike meetmete alusel, millega käesolev direktiiv üle võetakse.
3. Mis tahes kokkulepe või reisija avaldus, millega otseselt või kaudselt loobutakse käesoleva direktiiviga reisijatele antud õigustest või piiratakse neid või mille eesmärk on hoiduda direktiivi kohaldamisest, ei ole reisija suhtes siduv.

Artikkel 22

Jõustamine

Liikmesriigid tagavad, et **olemas** on ~~olemas~~ sobivad ja tõhusad vahendid, millega kindlustada käesoleva direktiivi nõuete täitmine.

Lisaks tagavad liikmesriigid asjakohaste mehhanismide olemasolu, mille abil hoida ära ettevõtjate ja korraldajate eksitavate tavade kasutamine, tekitades selleks tarbijates eelkõige ootused õiguste ja tagatiste suhtes, mida ei ole asjaomases lepingus ette nähtud. [ME 129]

Artikkel 23

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida õiguskaitseasutused võivad määrata ettevõtjatele käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike sätete rikkumise eest, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 24

Komisjonipoolne aruandlus ja läbivaatamine

Hiljemalt ...(*) esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud käesoleva direktiivi vastavusse viimiseks suundumustega reisijate õiguste valdkonnas.

Artikkel 25

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL muutmine

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004⁽¹⁾ lisa punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5. „Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv .../.../EL (*).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv .../.../EL pakettreiside ja ~~toetuste~~ ning puhkuse- ja ekskursioonipakettide ja nendega seotud reisikorraldusteenuste kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT L ...) (+)*.

2. Direktiivi 2011/83/EL artikli 3 lõike 3 punkt g asendatakse järgmisega:

(*) Viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) (ELT L 364, 9.12.2004, lk 1).

(+) Käesoleva direktiivi number, vastuvõtmise kuupäev ja ELT avaldamisviide.

Kolmapäev, 12. märts 2014

„g) sõlmitakse pakettreiside kohta, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi .../.../EL (*) artikli 3 punktis 2, v.a artikli 8 lõige 2, artiklid 19, 21 ja 22.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv .../.../EL pakettreiside ja reisirühmade ning puhkuse- ja ekskursioonipakettide ja nendega seotud reisirühmade teenuste kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ (ELT L ...) (++)“.

VIII peatükk

Lõppsätted

Artikkel 26

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 90/314/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates ... (**). [ME 130]

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisas toodud vastavustabelile.

Artikkel 27

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (**). Nad edastavad kõnealuste normide meetmete teksti viivitamata komisjonile. [ME 131 ja ME ei puuduta kõiki keeleversioone]

2. Nad kohaldavad kõnealuseid norme meetmeid alates ... (***). [ME 133]

3. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub [kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas].

(++) Käesoleva direktiivi number, vastuvõtmise kuupäev ja ELT avaldamisviide.

(**) 24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(***) 24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Kolmapäev, 12. märts 2014

Artikkel 29

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Kolmapäev, 12. märts 2014

LISA

Vastavustabel

Direktiiv 90/314/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 lõige 1	Artikli 3 punkt 2 ja artikli 2 lõike 2 punkt a
Artikli 2 lõige 2	Artikli 3 punkt 8
Artikli 2 lõige 3	Artikli 3 punkt 9
Artikli 2 lõige 4	Artikli 3 punkt 6
Artikli 2 lõige 5	Artikli 3 punkt 3
Artikli 3 lõige 1	—
Artikli 3 lõige 2	Artiklid 4 ja 5
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõige 1, artikli 6 lõige 2 ja artikli 6 lõige 4
Artikli 4 lõike 1 punkti b alapunkt iv	—
Artikli 4 lõike 2 punkt a	Artikli 6 lõige 2
Artikli 4 lõike 2 punkt b	Artikli 5 lõige 3 ning artikli 6 lõiked 1 ja 3
Artikli 4 lõike 2 punkt c	—
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 7
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 8
Artikli 4 lõige 5	Artikli 9 lõige 2
Artikli 4 lõige 6	Artikli 9 lõiked 3 ja 4 ning artikli 10 lõiked 3 ja 4
Artikli 4 lõige 7	Artikli 11 lõiked 3, 4 ja 7
Artikli 5 lõige 1	Artikli 11 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikkel 12 lõiked 2, 3 ja 4 ja artikkel 14
Artikli 5 lõige 3	Artikli 21 lõige 3
Artikli 5 lõige 4	Artikli 6 lõike 2 punkt c ja artikli 12 lõike 3 punkt b

Kolmapäev, 12. märts 2014

Direktiiv 90/314/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 6	Artikli 11 lõige 2
Artikkel 7	Artikkel 15 ja artikkel 16
Artikkel 8	—
Artikli 9 lõige 1	Artikli 27 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 9 lõige 2	Artikli 27 lõige 4
Artikkel 10	Artikkel 29